

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
У ж 11/08
19.01.2008. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: мр Јадранке Ињац, председника већа, Зоје Поповић, Јелене Ивановић, Наде Кљајевић и Обрада Андрића, чланова већа, са саветником Врховног суда Србије Гораном Јосифовим, као записничарем, одлучујући по жалби АА, изјављеној против решења Републичке изборне комисије 02 бр. 013-45/08 од 18.01.2008. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа одржаној дана 19.01.2008. године у 23,30 часова, донео је

П Р Е С У Д У

І Жалба СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА решење Републичке изборне комисије 02 бр. 013-45/08 од 18.01.2008. године, приговор АА од 11.01.2008. године УСВАЈА и пресуђује:

ИЗДАЈУ СЕ службена овлашћења страним посматрачима

- Амбасаде Сједињених Америчких Држава у Београду:

1. ВВ, број америчког пасоша __,
2. ВВ1, број америчког пасоша __,
3. ВВ2, број америчког пасоша __,
4. ВВ3, број америчког пасоша __,
5. ВВ4, број америчког пасоша __,
6. ВВ5, број америчког пасоша __,
7. ВВ6, број америчког пасоша __,
8. ВВ7, број америчког пасоша __,
9. ВВ8, број америчког пасоша __,
10. ВВ9, број америчког пасоша __,
11. ВВ10, број америчког пасоша __,
12. ВВ11, број америчког пасоша __.

- Амбасаде Велике Британије у Београду:

1. ОО, број пасоша __,
2. ОО1, број пасоша __,
3. ОО2, број пасоша __,
4. ОО3, број пасоша __,
5. ОО4, број пасоша __,

6. 005, број пасоша ___

7. 006, број пасоша ___,

8. 007, број пасоша ___

да прате рад органа за спровођење избора за председника Републике Србије, који су расписани за 20.01.2008. године.

Посматрачи су дужни да носе идентификационе картице на видном месту.

Трошкове праћења рада органа за спровођење избора и трошкове издавања идентификационих картица сnose они чији посматрачи прате изборе.

Републичка изборна комисија и бирачки одбор дужни су да посматрачима омогуће несметано праћење сваке изборне радње и записницима о свом раду констатују њихово присуство.

Посматрачи су дужни да поступају по правилима о одржавању реда на бирачком месту.

Републичка изборна комисија и бирачки одбор могу посматрачу да одузму овлашћење и идентификациону картицу ако се посматрач не придржава правила о одржавању реда на бирачком месту, посебно ако на бирачком месту користи мобилни телефон и друга средства веза и комуникација.

II ИЗВЕШТАВА СЕ Народна скупштина Републике Србије о доношењу ове пресуде.

Образложење

Решењем Републичке изборне комисије 02 бр. 013-45/08 од 18.01.2008. године одбијен је, као неоснован, приговор жалиоца изјављен, према образложењу решења, због неправилности у поступку избора председника Републике.

Против наведеног решења подносилац приговора је благовремено изјавио жалбу преко Републичке изборне комисије дана 18.01.2008. године у 19,10 часова, заведену под 02 бр. 013-45/08, коју је Републичка изборна комисија доставила Врховном суду Србије дана 19.01.2008. године у 17,00 часова, без изјашњења о жалби.

У жалби се наводи да је ожалбеним решењем, решавајући у поновном поступку по приговору, Републичка изборна комисија погрешно применила одредбе члана 49. став 3. Упутства за спровођење Закона о избору председника Републике и поред налога из пресуде Врховног суда Србије Уж. бр. 8/08 од 15.01.2008. године. Жалилац предлаже да Врховни суд Србије у спору пуне јурисдикције усвоји његов приговор од 11.01.2008. године и наложи Републичкој изборној комисији да без одлагања изда службена овлашћења представницима амбасада Велике Британије и Сједињених Америчких Држава или да алтернативно Врховни суд Србије донесе пресуду у којој ће овластити представнике наведених амбасада из пријава да посматрају рад органа за спровођење избора за председника Републике, тако што ће пресуда заменити овлашћења које је Републичка изборна комисија одбила да им изда.

По разматрању навода жалбе, ожалбеног решења и списка предмета, Врховни суд Србије је оценио да је поднета жалба основана.

У образложењу ожалбеног решења Републичка изборна комисија наводи садржину приговора жалиоца од 11.01.2008. године, као и пресуде Врховног суда Србије Уж. 8/08 од 15.01.2008. године, а затим, у поновном поступку, узевши у обзир и правно схватање Врховног суда Србије изнето у наведеној пресуди, налази да је приговор неоснован. Ово стога, што сматра да из одредаба члана 49. став 3. Упутства не произлази да је она дужна да изда акредитације за праћење председничких избора страним посматрачима, јер има право и да им одузме овлашћења за праћење избора према члану 51. став 3. Упутства. Пријава која се подноси по члану 49. став 1. Упутства представља иницијални поднесак којим се покреће поступак, а поступак се може окончати на више начина, а не само простим издавањем овлашћења. У образложењу ожалбеног решења Републичка изборна комисија констатује да није дужна да изда службено овлашћење и када је мишљење надлежног државног органа негативно, јер то мишљење

има саветодавну, а не обавезујућу снагу за Републичку изборну комисију. Према томе, само подношење пријаве не ствара и обавезу Републичке изборне комисије да изда службено овлашћење страним посматрачима, а одлуку из диспозитива ожалбеног решења је донела јер има право да одбије издавање службених овлашћења за праћење избора и у случају испуњења услова из члана 49. Упутства и да тим одбијањем није проузроковала неправилности у спровођењу избора, како се наводи у приговору.

Основано се жалбом указује да у поновном поступку, одлучујући о приговору жалиоца, Републичка изборна комисија није поступила по пресуди Врховног суда Србије Уж. бр. 8/08 од 15.01.2008. године.

Према одредбама члана 61. Закона о управним споровима, када је одлуком суда ранији акт поништен, орган је дужан да донесе други акт, при чему је везан правним схватањем суда, као и примедбама суда у погледу поступка. При доношењу ожалбеног решења у поновном поступку, Републичка изборна комисија је отклонила повреду поступка али је поступила противно правном схватању Врховног суда Србије изнетом у пресуди Уж. 8/08 од 15.01.2008. године. Ово стога што је у образложењу ожалбеног решења изнела погрешан став према коме Републичка изборна комисија има право да одбије издавање службених овлашћења за праћење избора и у случају испуњења услова из члана 49. Упутства. У пресуди Врховног суда Србије, у чијем је извршењу донето ожалбено решење, изнет је правни став да члан 49. Упутства регулише поступак издавања овлашћења који се покреће по пријави страних посматрача, а не поступак по захтеву за издавање одобрења на основу слободне оцене. Како у овој правној ствари, после доношења пресуде Врховног суда Србије, а до доношења ожалбеног решења, није било никаквих промена у чињеничном стању од значаја за одлучивање, као ни измене прописа, то су се, због непоступања по обавезујућем правном схватању, стекли услови да Врховни суд Србије одлучи уместо органа у смислу члана 62. Закона о управним споровима, јер то дозвољава природа ствари, а стање у списима пружа поуздан основ за то. Суд је посебно имао у виду да се ради о пружању заштите права у изборном поступку у коме су прописани кратки рокови, а циљ овог поступка је ефикасна и правовремена заштита.

При неспорној чињеници да су поднете благовремене пријаве амбасада Велике Британије и Сједињених Америчких Држава са потребним подацима, да је Влада Републике Србије дала мишљење да је сагласна и сматра потребним да се посматрачима подносилаца пријава омогући да прате рад органа за спровођење избора, као и да је, према подацима у списима предмета, стручна служба Републичке изборне комисије припремила предлоге одлука о издавању овлашћења лицима означеним у пријавама, то је суд нашао да је при доношењу ожалбеног решења Републичка изборна комисија очигледно повредила одредбе члана 49. Упутства.

Са изнетих разлога поднета жалба је основана, због чега је Врховни суд Србије поништио ожалбено решење, усвојио приговор жалиоца уместо Републичке изборне комисије и издао овлашћење страним посматрачима из наведених амбасада, јер су за доношење ове одлуке испуњени сви прописани услови.

Врховни суд Србије је на основу члана 97. став 4. Закона о избору народних посланика и члана 50. став 4., а у вези члана 62. и члана 41. став 3. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде под I.

На основу члана 62. став 2. Закона о управним споровима, суд извештава Народну скупштину Републике Србије о донетој одлуци, као у диспозитиву пресуде под II.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ

дана 19.01.2008. године, Уж. 11/08

Записничар, Председник већа - судија

Горан Јосифов, с.р. мр Јадранка Ињац, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

